

VERSLAG OVER DE WERKING VAN DE KONINKLIJKE OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN HET LAND VAN WAAS TIJDENS HET JAAR 2013

1. Publicaties

1.1. Nieuwsbrief van de K.O.K.W.

De vier nieuwsbrieven werden verspreid in februari, april, augustus en november.

De nieuwsbrief informeert de leden over de werkzaamheden en activiteiten van de Kring, aanwinsten van de bibliotheek en het documentatiecentrum, aankondigingen van tentoonstellingen en erfgoedactiviteiten, interessante publicaties en lezingen, activiteiten van het SteM, enz.

Eind 2013 ontving ruim twee derde van het aantal leden de nieuwsbrief in elektronische vorm; één derde bleef de nieuwsbrief ontvangen in gedrukte vorm. Alle nieuwsbrieven blijven raadpleegbaar via de website. Naast de nieuwsbrief werden op regelmatige tijdstippen mailings verstuurd voor een snelle en gerichte communicatie met de leden.

1.2. Buitengewone uitgaven

Het boek *Het Orangisme in het Waasland en in het bijzonder in de steden Lokeren en Sint-Niklaas* (288 p.) van Hilaire Liebaut werd voorgesteld op maandag 11 maart 2013 om 19u. op het stadhuis van Sint-Niklaas. Deze publicatie, de 25ste buitengewone uitgave van de Kring, is een uitgave van de K.O.K.W., met financiële steun van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Alain Debbaut interviewde de auteur over het orangisme in het Waasland. Ruim 140 aanwezigen woonden de voorstelling bij.

Auteur Hilaire Liebaut ontvangt het eerste exemplaar uit handen van gedeputeerde Jozef Dauwe (foto Herbert Smitz).

De meest spraakmakende Mercatorlezingen, georganiseerd door het SteM als randprogramma bij de tentoonstelling *Mercator Digitaal*, werden door de sprekers bewerkt tot een artikel. Eindredacteur Harry Van Royen bundelde deze teksten in het boek *Gerard Mercator. Cartograaf*. De voorstelling van deze 26ste buitengewone uitgave van de Kring ging door op vrijdag 18 oktober 2013 om 20u. in het Mercatormuseum. De publicatie telt 192 pagina's en is rijkelijk geïllustreerd.

1.3. Nieuw logo en huisstijl

Het oude logo was niet langer een goede vertaling van het imago dat de K.O.K.W. wilde uitstralen. Een eenvormige huisstijl en een verjongd logo om de doelgroepen te bereiken, drong zich op. Met de inhoudelijke ondersteuning en een financiële subsidie van de Erfgoedcel Waasland werd in het voorjaar 2013 een offerte uitgeschreven. De ontwerpopdracht werd op 5 mei toevertrouwd aan Fabienne van Haelst van ©Fabworks uit Belsele. Op 3 september werd het nieuwe K.O.K.W.-logo en de nieuwe huisstijl aan de pers voorgesteld en in gebruik genomen (zie ook punt 3. Bestuurswerking).

1.4. *Annalen* van de K.O.K.W., deel 116, 1 (141 p.) en 2 (320 p.)

Eindredactie: Alain Debbaut.

Redactieraad: Alain Debbaut, Nico De Wert en Nico Van Campenhout.

De officiële voorstelling van deel 116 van de *Annalen* vond plaats op zondag 17 november om 10.30u. in de Reynaertzaal van kasteel Walburg. Na verwelkoming van de ruim 120 aanwezigen door voorzitter Chris De Beer werd een gelegenheidstoespraak *Het Waasland in 1914-1918: nieuwe paden voor het onderzoek* gehouden door dr. Luc Vandeweyer, historicus en archivaris bij het Algemeen Rijksarchief (Brussel). Daarna stelde eindredacteur Alain Debbaut de inhoud van de *Annalen* voor. Deel 116 gaf ruimte aan twee Wase artikels over Wereldoorlog I. In *De kleine geschiedenis van de gesneuvelden van de Grote Oorlog (1914-1918) uit Daknam, Eksaarde en Lokeren* ging Marc De Roep op zoek naar het oorlogsverhaal van 125 gesneuvelde jongemannen uit genoemde plaatsen. Hugo De Loozes artikel *Toen den Duitsch kwam – Het Waasland tot de Duitse bezetting (augustus-oktober 1914)* werd (in een apart boekdeel) gepubliceerd als eerste deel van een tweeluik over de eerste oorlogsmaanden in het Waasland.

Voorstelling *Annalen*, deel 116, in kasteel Walburg (foto Herbert Smits).

1.5. Webstek en sociale media van de K.O.K.W.

Sedert eind 2009 is de webstek www.kokw.be een vast communicatiemiddel met de leden en andere geïnteresseerden in het Wase verleden. In 2013 werd de webstek bezocht door 7.737 bezoekers, waaronder 4.687 unieke bezoekers (t.o.v. 7.245 bezoekers, waaronder 5.432 unieke bezoekers in 2012). Met de lancering van de nieuwe huisstijl in september kreeg ook de website een nieuwe look.

Begin 2013 versterkte de K.O.K.W. zijn aanwezigheid op de sociale media met een eigen Facebook- en Twitterpagina: <https://www.facebook.com/pages/KOKW/493251870715895> en <https://twitter.com/KOKW2>. Deze moderne communicatievormen geven de K.O.K.W. nog meer uitstraling en bekendheid, vooral bij een jonger publiek geïnteresseerd in geschiedenis van het Waasland en cartografie. Webmaster Herbert Smits zorgt voor het up-to-date gehouden van de website en de pagina's op Facebook en Twitter.

2. Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering vond plaats op 24 maart om 10.30u. in de leeszaal van de K.O.K.W.

Penningmeester Frans De Bondt gaf een gedetailleerd verslag bij de jaarrekening 2012 en de begroting 2013. De rekening 2012 eindigde met een batig saldo van 922,74 euro. Bestuursleden Eddy Maes en Herbert Smits deden als commissarissen nazicht van de jaarrekening. De jaarrekening 2012 en de begroting 2013 werden vervolgens goedgekeurd door de Algemene Vergadering.

Daarna gaf voorzitter Chris De Beer toelichting bij de werking van de K.O.K.W. in het Mercatorjaar 2012 en blikte hij vooruit naar de geplande activiteiten in 2013. Aansluitend op

de vergadering woonden de leden van de Algemene Vergadering om 11.15u. de officiële heropening van het vernieuwde Mercatormuseum (afdeling oude cartografie) bij door provinciegouverneur Jan Briers.

3. Bestuurswerking

De Raad van Bestuur vergaderde tienmaal in 2013. De verslagen werden opgesteld door secretaris Kristof Van Remoortere. De bestuursvergaderingen stonden vooral in het teken van de uitwerking van een nieuw logo en bijhorende huisstijl, het opruimen en leegmaken van het Huis Janssens en het vastleggen van de basisprincipes voor het collectiebeleid van de Kring.

Het oude logo voldeed niet langer aan het imago dat de K.O.K.W. wenste uit te stralen. Een eenvormige huisstijl en een verjongd logo om de doelgroepen te bereiken, drong zich op. Twee bestuursleden, PR-manager Ronny De Mulder en webmaster Herbert Smitz, werden aangeduid om vanuit het bestuur de offerte voor een nieuw logo en huisstijl voor te bereiden en op te volgen. Met de inhoudelijke hulp en een financiële subsidie van de Erfgoedcel Waasland (met dank aan Ode De Zutter) werd in het voorjaar 2013 een offerte uitgeschreven voor de ontwikkeling van een logo, een huisstijlhandboek, digitale sjablonen, enz. De ontwerpopdracht werd op 5 mei toevertrouwd aan Fabienne van Haelst van ©Fabworks uit Belsele. Al op 8 juni kwam zij haar eerste voorstellen toelichten aan het bestuur van de Kring. Op 3 augustus kreeg het bestuur een tussentijdse rapportering. Op 3 september werden het nieuwe K.O.K.W.-logo en de huisstijl voorgesteld aan de pers. De reacties op het nieuwe logo waren zeer positief. Sindsdien wordt de nieuwe huisstijl toepast op de nieuwsbrief, de kافت van de *Annalen*, de website, briefpapier, lidkaarten, naamkaartjes, sjablonen, e-mailhandtekening, enz.

Onthulling van het nieuwe logo door ontwerpster Fabienne van Haelst en bestuurslid Herbert Smitz (foto Ode De Zutter)

Daarnaast werkten de bestuursleden en medewerkers mee in één of meerdere werkgroepen:

- 1) werkgroep 'Digitalisering', onder leiding van Ludo Hemelaer
- 2) werkgroep 'Bibliotheek', onder leiding van Bart Moenssens
- 3) medewerkersploeg op maandag, onder leiding van Eddy Maes en Sandra Vancauwenberghe
- 4) werkgroep 'Huis Janssens', onder leiding van Chris De Beer (zie punt 5. Restauratie Huis Janssens).

Het afgelopen jaar werd intensief gewerkt aan de ordening, ontsluiting, inventarisering en informatisering van de volgende collecties:

- de collectie affiches van de Eerste Wereldoorlog (in totaal ca. 690 affiches) werd gedigitaliseerd.
- medewerker Erik Janssen werkte aan een inventaris van het divers materiaal over de Eerste Wereldoorlog, dat bij de Kring bewaard wordt.
- bestuurslid Sofie Buyse bekwam lees- en schrijfrechten voor de databank Adlib, waarin de museumobjecten worden geregistreerd.
- de nieuwe, beschikbare inventarissen werden door webmaster Herbert Smits gepubliceerd op de webstek van de K.O.K.W. Diverse inventarissen dienen echter nog nagekeken en verder aangevuld.

De medewerkers van de werkgroep 'Bibliotheek' werkten verder aan de herschikking van de leeszaal. Minder geraadpleegde tijdschriften werden in dozen ondergebracht, zodat er plaats vrijkwam in de leeszaal. De museumconservator stemde in met het voorstel om deze dozen te stockeren in de gang/vitrine van het Mercatormuseum (zijde Zamanstraat). Niettemin blijft er een acuut plaatsgebrek in de bibliotheek. In juli en augustus was de leeszaal gesloten voor bezoekers, zodat deze verder kon worden geordend en opgekuist. De archeologische collectie werd overgedragen aan de Archeologische Dienst Waasland (ADW). Op deze manier kwam er ruimte vrij op de 2^e verdieping van de annex van het Huis Janssens. De lijst met buitenlandse ruilabbonnementen werd uitgezuiverd. Een 15-tal abonnementen werd opgezegd.

De maandagploeg werkte verder aan het opruimen en leegmaken van het Huis Janssens (met dank aan Erik Heyman, Paul Van de Putte en Walter Van den Bergh als trouwe medewerkers). Zij slaagden erin om de ijzeren kasten op de 2de verdieping van het Huis Janssens te ontmantelen, zodat deze ruimte gebruikt kan worden als sorteerruimte.

De samenwerking met het SteM werd besproken en geëvalueerd tijdens een overleg op 5 februari met schepenen van Cultuur Annemie Charlier, museumconservator Ward Bohé en voorzitter Chris De Beer. Op 9 juli gaf museumconservator Ward Bohé toelichting bij het beleidsplan 2014-2019 van de Stedelijke Musea Sint-Niklaas aan een afvaardiging van de Kring. De samenwerking tussen het SteM en de Kring werd besproken aan de hand van de volgende thema's: verzamelen, behoud, wetenschappelijk onderzoek, publiekswerking en beleid.

Op de planvoormiddag van 5 oktober boog de Raad van Bestuur zich over de basisprincipes van het collectiebeleid (inclusief afstotingsbeleid) van de Kring. De Erfgoedcel Waasland werkte reeds een nota uit, waarbij een aanzet wordt gegeven tot een acquisitie- en collectiebeleid op Waas niveau. In dit kader is het van belang dat de Kring de krachtlijnen van haar collectiebeleid vastlegt. Het bestuur legde reeds enkele algemene principes vast die als

toetsingskader of criteria voor ontvangst van schenkingen of voor behoud van verworvenheden uit het verleden moeten dienen.

4. Enkele uitlopers van het Mercatorjaar

De Kring werkte in 2012 mee aan tal van projecten en activiteiten in het kader van het Mercatorjaar. In 2013 beleefden we nog enkele uitlopers van het Mercatorjaar:

➤ *Zondag 24/03/2013: Opening Mercatormuseum – afdeling oude cartografie*

De officiële opening van het vernieuwde Mercatormuseum (afdeling oude cartografie) door provinciegouverneur Jan Briers vond plaats op zondag 24 maart. De leden van de Algemene Vergadering van de K.O.K.W. waren uitgenodigd op dit openingsmoment. De selectie van de tentoongestelde stukken gebeurde in onderling overleg tussen Eddy Maes, collectiebeheerder cartografie, en museummedewerker Harry Van Royen. Het museum is veel aantrekkelijker en interactiever geworden.

Opening van het vernieuwde Mercatormuseum door gouverneur Jan Briers (foto Herbert Smitz).

➤ *Donderdag 20/06/2013: Cartografische topstukken opgenomen op lijst Roerend Cultureel Erfgoed Vlaanderen*

Begin 2012 besliste de Raad van Bestuur van de K.O.K.W. om een dossier in te dienen ten einde de globes en andere stukken uit de Mercatorcollectie voor te stellen in het kader van het Topstukkendecreet en deze te laten erkennen als cultureel erfgoed. Vlaams minister van Cultuur Joke Schauvliege besliste bij ministerieel besluit van 24 december 2012 tot voorlopige opname van de volgende stukken uit de collectie van de Kring op de lijst van het Roerend Cultureel Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap: de aard- en hemelglobe van Mercator, de IATO (Italiaanse Atlas To Order, op bestelling) van Lafreri en een globe in plano van

Franciscus Haraeus (1617). Op 20 juni 2013 liet de minister deze cartografische topstukken definitief opnemen op de lijst van het Roerend Cultureel Erfgoed Vlaanderen.

➤ *Zondag 15/09/2013: Voorstelling eindverslag vzw Mercator 2012*

Op 30 januari keurde de Algemene Vergadering van de vzw Mercator 2012 de ontbinding van de vzw goed. Een vereffenaar werd aangesteld om de werking van de vzw verder af te sluiten. Met de resterende kredieten werd de uitgave van een verslagboek over de activiteiten tijdens het Mercatorjaar bekostigd. Het eindverslag van de vzw Mercator 2012 werd op zondag 15 september om 10u. voorgesteld in de trouwzaal van het stadhuis van Sint-Niklaas. Hierin is ook een samenvattend verslag terug te vinden van de realisaties van de Kring tijdens het Mercatorjaar.

➤ *Vrijdag 18/10/2013: Voorstelling boek 'Gerard Mercator. Geograaf'*

Tijdens *Mercator Digitaal*, de tentoonstelling die de Stedelijke Musea in 2012 organiseerden in het raam van het Mercatorjaar, werd een uitgebreid programma van lezingen en congressen aangeboden. De meest spraakmakende lezingen werden door de sprekers bewerkt tot een bundel essays. In totaal geven 16 bijdragen een beeld van het erfgoed van Gerard Mercator, de evolutie van het 'zien' van deze erfenis, de highlights van het Mercatorjaar 2012 en de aanzetten naar een digitale toekomst. Het boek *Gerard Mercator. Cartograaf*, de 26ste buitengewone uitgave van de K.O.K.W., werd voorgesteld op vrijdag 18 oktober in het Mercatormuseum. Harry Van Royen verzorgde de eindredactie. De publicatie telt 192 pagina's en is rijkelijk geïllustreerd.

5. Restauratie Huis Janssens

In de meerjarenplanning 2014-2019 van de stad Sint-Niklaas is de buitenrestauratie van het Huis Janssens voorzien voor 2015. Eens het dossier is goedgekeurd, dient de restauratie binnen 5 jaar uitgevoerd. Het is onduidelijk of de binnenrestauratie zal aansluiten op de buitenrestauratie. Eind februari 2013 startten reeds voorbereidende werkzaamheden, waarbij de technische ruimte in de kelder werd ingericht. In juni werd gestart met de vernieuwing van de centrale verwarming. Deze werken liepen vertraging op door het faillissement van de aannemer.

Bestuursleden en medewerkers werkten intussen gestaag verder aan het opruimen en leegmaken van het Huis Janssens in functie van de komende restauratie. De voortgang en de opvolging van de opruimingswerken worden intern besproken en opgevolgd binnen de werkgroep 'Huis Janssens', die vergaderde op 4 maart en 11 september.

De archeologische collectie werd verhuisd naar het depot van de Archeologische Dienst Waasland (ADW). Op deze manier kwam er ruimte vrij op de 2^e verdieping van de annex van het Huis Janssens. Weinig geraadpleegde tijdschriften uit de leeszaal werden ondergebracht in dozen en gestockeerd in de overloop van het Mercatormuseum (zijde Zamanstraat). De collectiebeheerders hakten reeds knopen door over het al dan niet wegdoen (verkoop, wegschenken, bruikleen, afstoten) van boeken en documenten. De Kring zal binnenkort over een ruimte in het Sint-Jozef-Klein-Seminarie kunnen beschikken om daar materiaal onder te brengen tijdens de restauratiewerken. Grote meubelstukken, grote schilderijen, beelden en textiel zullen tijdelijk gestockeerd worden in het provinciaal Erfgoeddepot te Ename.

6. Aanwinsten bijzondere collecties en documentatiecentrum

De bibliotheek, het archief en de bijzondere collecties van de K.O.K.W. groeien jaarlijks aan dankzij ruil, schenking en aankoop. Wij danken uitdrukkelijk iedereen die schenkingen deed aan de bibliotheek, het archief en de bijzondere collecties. De belangrijkste aanwinsten werden via de nieuwsbrief ook meegedeeld aan de leden.

In 2009 richtte de Kring het dokter Jan Van Raemdonckfonds op met de bedoeling om archivalia, oude waardevolle boeken, documenten of kaarten met betrekking tot het Waasland aan te kopen of te restaureren. De meeste Wase gemeenten deden in 2013 opnieuw een financiële inbreng van 1 eurocent per inwoner, zodat het fonds aangroeide met ongeveer 2.000 euro. Het saldo bedroeg eind 2013 4.139,72 euro. De K.O.K.W. dankt de Wase gemeentebesturen voor hun engagement en hoopt ook de volgende jaren te kunnen rekenen op hun financiële steun.

De cartografische collectie groeide in 2013 aan met o.a. de volgende aanwinsten:

- De *Cosmographiae universalis* van Sebastian Munster (1554) werd aangekocht. Dit is een Latijnse versie van de eerste gedetailleerde, wetenschappelijke beschrijving van de wereld (1544). De meeste waardevolle wetenschappelijke secties zijn een beschrijving van Duitsland en Centraal-Europa, secties over het Heilig Land, Afrika, Azië met op de pagina's 1099-1112 onder de titel "De Novis Insulis" een beschrijving van Amerika met de verhalen van de ontdekkingen van Columbus, Vespucci, Magellan, enz.
- Van medelid Willy Van Overloop (Belsele) ontvingen wij:
 - o Kaartblad 15/6 Tamise, 1/20000. Imp. Litho de l'Institut Carthographique Militaire, 1936. Druck: Arbeitsstab fur Kart.u.Verm.-Wesen. Brussel, 1942.
 - o Plannen van Temse 1941, kleur, 1/10000, door Rik De Ryck, bouwmeester-urbanist.

Deze kaarten hebben betrekking op ontwikkelingen rond de Vrouwenhofbeek en Hollebeek. Er zijn verschillende handschriftelijke notities.

- Schenking van wijlen E.H. Ignace De Kesel, priester-leraar en lid van de K.O.K.W. Hij schonk zijn verzameling zorgvuldig opgebouwde kaarten van Zeeland, Vlaanderen en Gent. Zijn verzameling bevat een aantal kaarten besproken in *Vlaanderen in oude kaarten* door Jozef Bossu. Ook de tekst *De oudste kaarten van het Graafschap Vlaanderen 1538-1656* door Rik de Ghein, verschenen in deel 97 van de *Annalen*, diende hem als leidraad bij het kiezen van zijn kaarten. Voor Zeeland vinden we een aantal kaarten uit *Zeeland in oude kaarten* van Gittenberger & Weiss. Als leraar-priester in Gent verzamelde hij prenten en kaarten van Gent. Een opmerkelijke reeks, die de ontwikkeling van de stad Gent door de eeuwen heen mooi illustreert. Er wacht ons een zware taak deze collectie te inventariseren en te digitaliseren.

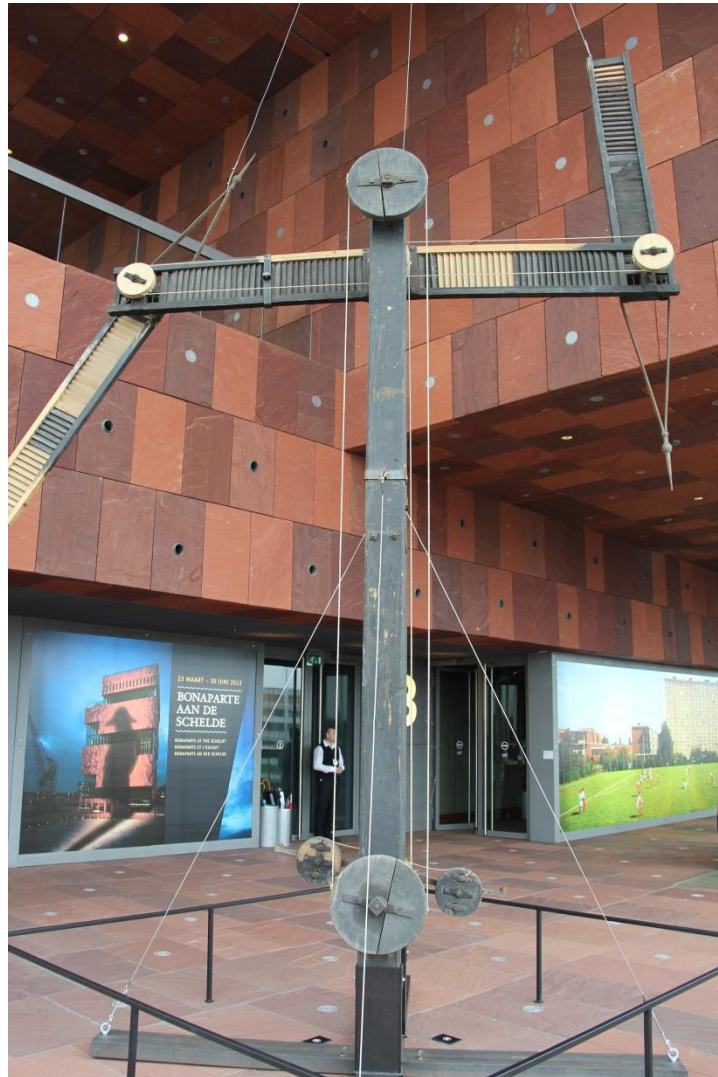
Andere vermeldenswaardige aanwinsten zijn:

- Divers archiefmateriaal van Joseph Loncke, verzetstrijder tijdens WO I.
- Een schenking van het archief van de familie de Schoutheete.
- Een ingebonden handschrift met als titel *Grondbeginselen der Algebra of Stelkunst, gevolgd door 297 gemengde vraagstukken door Joseph Van Butsel*. Het boek draagt op de rug: J. Van Butsel, Vracene, 1832. Het boekje meet 17 cm hoogte en 10 cm breedte en telt 369 bladzijden. 121 bladzijden zijn gewijd aan den theorie van de algebra; daarna volgt de "Verzameling van gemengde voorbeelden". Schenking van Wilfried Maes (De Klinge).
-

7. Medewerking aan tentoonstellingen en andere initiatieven

De Kring verleende zijn medewerking/deelname aan diverse projecten van andere erfgoedpartners:

- Van 23 maart tot 30 juni 2013 liep in het Museum aan de Stroom (MAS) de tentoonstelling *Bonaparte aan de Schelde*, waar de Chappe-telegraaf van de Kring te bezichtigen was. De Chappe-telegraaf werd op de kerktoren van Sint-Gillis-Waas geplaatst van 1809 tot 1810. De telegraaf werd gebruikt om snel berichten over grote afstanden door te geven.

De Chappe-telegraaf opgesteld in het MAS (foto Herbert Smitz).

- Aan de heemkundige Kring d'Euzie van Stekene werd een vlag van fluweel "Kemzeke Fanfare Sint-Cecilia 1894" in bruikleen gegeven voor de tentoonstelling *Ken uw burgemeesters*.
- Een 30-tal geïnteresseerden nam deel aan de ledenuitstap naar Oudenaarde en Ename op 16 maart. De deelnemers waren zeer tevreden over deze kwalitatief hoogstaande uitstap.

Stadsrondleiding met gids in Oudenaarde (foto Herbert Smitz).

- De restauratie van de stoomtrein van Scheerders Van Kerckhove door de vzw Stoomtrein Dendermonde-Puurs werd afgerond. Als naam van de locomotief opteerde het bestuur voor *Wase kleiputter*, omdat op die manier verwezen wordt naar het Waasland en naar zijn verleden op de steenbakkerij van SVK.
- N.a.v. de Erfgoeddag op 21 april organiseerde de Kring de tentoonstelling *Confrontatie tussen wel en (nog) niet gerestaureerde kaarten, atlassen en objecten*. Enkele gerestaureerde en niet-gerestaureerde stukken werden getoond worden in de leeszaal. Hannelore Mattheus was aanwezig om enkele restauratietechnieken te demonstreren en toe te lichten. Een 50-tal personen bezocht de tentoonstelling.

Restauratie van een oude kaart door Hannelore Mattheus (foto Herbert Smitz).

- Na de bestuursvergadering van 4 mei bezochten de bestuursleden en medewerkers van de Kring het vernieuwde Mercatormuseum. Bestuurslid Eddy Maes gaf toelichting bij de gemaakte keuzes van het vernieuwde concept en de tentoongestelde kaarten en atlassen.
- De Sint-Niklase markt vierde dit jaar haar 500ste verjaardag. De Kring gaf diverse voorwerpen en affiches i.v.m. de markt in bruikleen aan het Stadsarchief voor de dubbeltentoonstelling *Sdonderdaechs voor der noenen*, die van 31 mei tot en met 11 augustus te bezichtigen was in het stadhuis en de bibliotheek. Het bestuur besliste in dit kader om de vroegere uitgegeven map met o.a. 3 kaarten van de huizen rond de markt (ca. 1780, steendruk, Pieter Joseph Heynderickx) opnieuw te koop aan te bieden.
- Op zondagnamiddag 9 juni nam de Kring deel aan de boekenmarkt in het SteM. De mogelijkheid werd geboden om oude exemplaren van de *Annalen* tegen een voordeelprijs aan te kopen.
- Er werd beeldmateriaal uitgeleend aan:
 - o Linda De Geest voor een artikel over Lokeren tijdens de Eerste Wereldoorlog in *Close magazine*.
 - o Leen Heyvaert, museumconservator van de stad Lokeren, voor een tentoonstelling over Lokerse hofkes (beluiken).
 - o Een Portugese instelling vroeg om digitale bestanden van de globes uit te lenen.
- Een werkgroep rond de herdenking van Willem I werd opgestart met de bedoeling om tegen het herdenkingsjaar 2015 met diverse erfgoedactoren een gericht project te realiseren, waarbij de betekenis van Willem I voor onze regionale geschiedenis geduid en bekendgemaakt wordt. De werkgroep zal de vorm krijgen van een feitelijke vereniging, waarbij het Algemeen-Nederlands Verbond (ANV) en de K.O.K.W. als trekkers fungeren. Ook de Erfgoedcel Waasland, stuurgroepleden en Wase heemkringen zullen participeren in de werkgroep.
- Op de Open Monumentendag van zondag 8 september toonde de Kring samen met het Stadsarchief boeiend beeldmateriaal in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van de plaatsing van het monumentale madonnabeeld in de 19de eeuw en de restauratiecampagnes in de 20ste eeuw.
- Op donderdag 12 september om 19.30u. werd in het stadhuis het boek *Ongebonden Best. Nelly Maes – Vrouw en Vlaams* voorgesteld. Bestuurslid Alain Debbaut schreef de memoires van deze notoire Wase politica.
- WARP (Wase ARTistische Projecten) vroeg om het Huis Janssens te kunnen gebruiken als kader ter promotie van hedendaagse kunst en cultuur in de regio Waasland. Het Huis Janssens fungeerde als één van de toplocaties voor de tweede editie van Coup de Ville. 3 kunstenaars stelden er hun werk tentoon. De parcourstentoonstelling was te bezichtigen van 13 september tot 13 oktober 2013 (do, vr, za, zo van 10-13.30u. en 14-18u.).

- Op zaterdag 28 september ontving bestuurslid Eddy Maes de familie de Schoutheete de Tervarent in het Huis Janssens.
- In het jaarboek van het gemeentemuseum van Temse verscheen de bijdrage *Oratorianen (priesters en broeders) te Temse uit de parochie (1631-1764) en de Latijnse School (1647-1797)* van ondervoorzitter Ludo Hemelaer. Hij hield op woensdag 9 oktober een lezing *Oratorianen te Temse (1631-1764) en te Sint-Niklaas (1641-1797)* in het SteM. Er waren een 50-tal toehoorders.
- De minister van Cultuur besliste bij ministerieel besluit van 10 oktober 2013 om in het kader van het Topstukkendecreet het *Verzamelhandschrift rederijkerskamer De Goudbloem Sint-Niklaas* uit de collectie van de Kring voorlopig op te nemen in de lijst van het Roerend Cultureel Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap. Dit verzamelhandschrift omvat een reeks afschriften van toneelstukken en lofdichten daterend van de 17de eeuw. Het gaat om het repertorium van de rederijkerskamer De Goudbloem Sint-Niklaas. Onder de bewerkingen vinden we bovendien twee spelen van Ogier terug, een vooraanstaande Antwerpse rederijker en toneelschrijver.
- Een uithangbord van ijzer in de vorm van een rode pijp en een plan met aanduiding van sigarenfabrieken werden tijdelijk in bruikleen gegeven aan het Pijp- en Tabakmuseum. Als blijk van waardering nodigde voorzitter Richard Thiron het bestuur en de medewerkers van de K.O.K.W uit op een openingsreceptie op 28 oktober.
- Op woensdag 4 december om 20u. sprak de Nederlandse, sinds vele jaren in België woonachtige dichter, journalist en essayist Benno Barnard in de Torenzaal te Lokeren over *Naglans van een dode wereld. Over het belang en de betekenis van erfgoed, geschiedenis en traditie*. Benno Barnard reflecteerde in zijn lezing over het verleden en het belang daarvan voor de wereld van vandaag en voor de toekomst. De causerie werd georganiseerd door het Stadsarchief en de Stedelijke Erfgoedraad van Lokeren in samenwerking met de K.O.K.W.
- Een delegatie van de Oudheidkundige Kring De Vier Ambachten uit Hulst bracht op 19 december een bezoek aan het Huis Janssens.

8. Ledenbestand en externe vertegenwoordigingen

8.1. Ledenbestand

Het ledenaantal blijft al enkele jaren nagenoeg stabiel. Eind 2013 telde de K.O.K.W. 386 binnenlandse en 8 buitenlandse betalende leden, wat neerkomt op 394 leden.

Daarnaast hebben we ruilvereenkomsten met 95 binnenlandse en 13 buitenlandse geschieden- en heemkundige kringen, musea, archieven en wetenschappelijke instellingen. Zelf is de Kring geabonneerd op de publicaties van een 35-tal verenigingen en instellingen.

8.2. Externe vertegenwoordiging

De K.O.K.W. is één van de negen leden van het Oost-Vlaams Verbond van Kringen voor Geschiedenis. Op 26 januari 2013 vond de Algemene Vergadering van het Oost-Vlaams

Verbond plaats in Oudenaarde. De Kring werd vertegenwoordigd door ondervoorzitter Ludo Hemelaer en bestuurslid Herbert Smitz.

Voor de externe vertegenwoordigingen vaardigt de Kring de volgende bestuursleden af:

- Museumcommissie Sint-Niklaas: Chris De Beer
- Cultuurraad Sint-Niklaas: Chris De Beer
- Museumcommissie Lokeren: Frans De Bondt
- Straatnamencommissie Sint-Niklaas: Chris De Beer en Koen Verstraeten
- Erfgoedcel Waasland: Chris De Beer
- Erfgoedbank Waasland: Sandra Vancauwenberghe
- Bibliotheca Wasiana: Chris De Beer in algemene vergadering
- Mercator 2012 vzw: Chris De Beer, Ludo Hemelaer, Eddy Maes in raad van bestuur (en samen met Kristof Van Remoortere in algemene vergadering)
- Verheyenstichting: Chris De Beer en Koen Verstraeten
- Werkgroep kerkhof Tereken: Chris De Beer en Koen Verstraeten.

9. Dank

Dank aan:

- de Vlaamse Overheid
- de Deputatie van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen
- de Erfgoedcel Waasland (Interwaas)
- de Wase gemeentebesturen, in het bijzonder het stadsbestuur van Sint-Niklaas

voor de financiële steun die zij verleenden.

Dank aan de bestuursleden en medewerkers die vele uren van hun vrije tijd besteden aan de uiteenlopende taken in de K.O.K.W.: hun inzet is onmisbaar.

Dank ook aan Ward Bohé, conservator, en het voltallige personeel van de stedelijke musea voor de goede samenwerking.

Frans De Bondt	Penningmeester
Kristof Van Remoortere	Secretaris
Ludo Hemelaer	Ondervoorzitter
Chris De Beer	Voorzitter